

ישראל ראשונה בעולם בבריחת מוחות, בפער עצום

שלחו להדפסה

ועדת החינוך של הכנסת קיבלה סקירה עגומה על מצב ההשכלה הגבוהה. מתברר כי 25% ממדעני ישראל נמצאים בחו"ל - פי 2 מקנדה שבמקום השני. ישראל גם מובילה את העולם בגילם המזדקן של חברי הסגל האקדמי. יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב: "אנו נמצאים בתהליך דעיכה" יהלי מורן זליקוביץ'

במדורן

לאן נעלם רבע מהכוח האיכותי באקדמיה הישראלית? נתונים קשים
אודות מצבה של ההשכלה הגבוהה הוצגו היום (ב') בוועדת החינוך של הכנסת. יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה, פרופ' מנואל טרכנברג, אמר כי 25 אחוז מאנשי הסגל האקדמי שצמחו בישראל נמצאים כיום מחוץ לגבולות המדינה. עם זאת, הוא הזכיר כי הישגי העבר באקדמיה הבשילו לכדי זכייה בכמות נכבדה של פרסי נובל בעשור האחרון - האחרון שבהם של [הפרופסורית לכימיה עדה יונת](#).

אוניברסיטת תל-אביב
צילום: שאול גולן

לחצו כאן להגדיל
הטקסט

לחצו להקטין את
הטקסט

נתניהו:

"להחזיר את המוחות בשואב אבק" /
רוני סופר

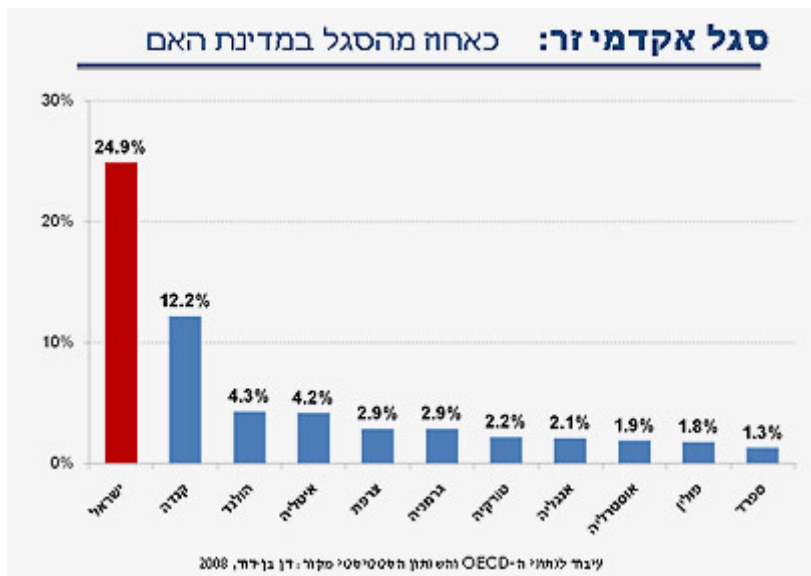
ראש הממשלה הורה לשר החינוך להגיש הצעה להקמת קרן, שתפעל להחזרת מדענים שעזבו את הארץ. נתניהו: "אנחנו מדינה קטנה עם כיסים גדולים של כסף יהודי". שר החינוך: צריך מהלך רחב שיטפל בבעיות העומק של המערכת

[לכתבה המלאה](#)

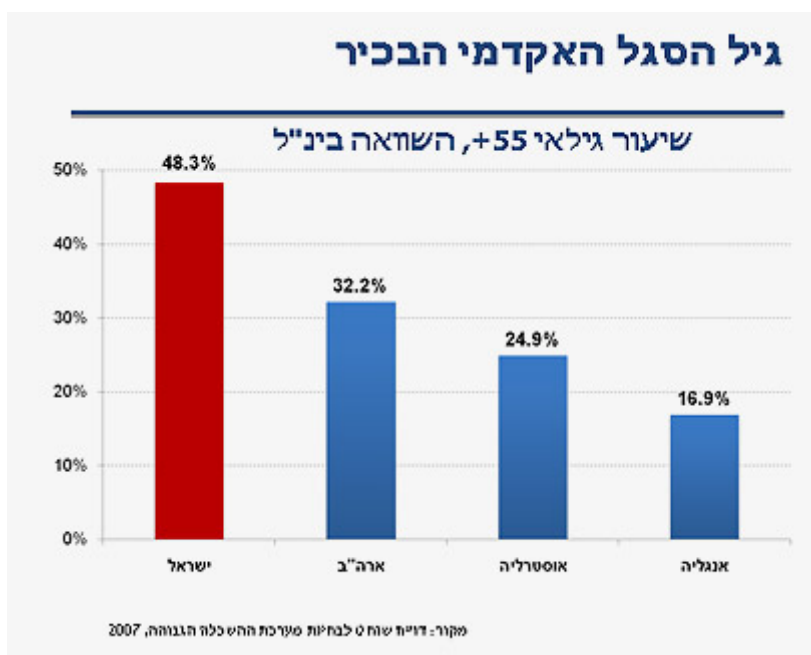
לשם השוואה, מנתוני ה-OECD (הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי) שעליהם התבסס טרכנברג, עולה שבקנדה, במדינה הבאה בתור ברשימה אחרי ישראל, יוצאים את גבולות המדינה 12.2% מחברי הסגל האקדמי - פחות מחצי מישראל. הבאות ברשימה כבר עומדות על אזור ה-4%, ורוב מדינות העולם משתרכות באזור ה-1% ומטה. בתרשים הבא מוצגות 11 המדינות ה"מובילות".

לדברי טרכנברג, "בכדי להמחיש עד כמה הנתונים קשים, הרי שאם ישנם כ-4,000 אנשי סגל בכיר באוניברסיטאות, בנוסף להם ישנם כ-1,000 ישראלים - אנשי מדע ומחקר - הנמצאים בחו"ל, הרבה מעבר לכל מדינה אחרת".

הנתונים הללו, כך נטען, הופכים את ישראל ל"יצואנית המוחות המובילה בעולם", בפער עצום מהבאות אחריה.

נתונים נוספים שהוצגו בוועדה מעלים כי הסגל האקדמי בישראל הולך ומזדקן. גם נתונים אלה, בהשוואה לעולם, מציבים את ישראל במקום רע מאוד. בישראל 48.3% מאנשי הסגל הבכיר הם מעל גיל 55. אחריו נמצאת ארצות-הברית עם 32.2% מהסגל בגילאים אלה, אוסטרליה עם 24.9%, ובריטניה - 16.9%. לדברי טרכנברג: "במצב הזה לא נוכל לייצר מחקר וקדמה מדעית שאנו כה זקוקים להם. יש לאפשר לסגל צעיר יותר להיכנס לאוניברסיטאות".

גם במספר הפרסומים האקדמיים חלה ירידה. אם בעבר הייתה ישראל המובילה בעולם בפרסומים המדעיים לנפש, הרי שהיום הידרדרה למקום השלישי בעולם. "אנו נמצאים בתהליך דעיכה, כאשר הביטויים הם גם בריחת המוחות, עלייה בגיל הסגל, עלייה במספר סטודנטים למרצה וירידת קרנה של ההשכלה הגבוהה בציבוריות הישראלית", אמר פרופ' טרכנברג.

היכן יש בכל זאת נקודות אור? לנובל פתרונים. מסתבר כי ישראל ממוקמת חמישית במספר פרסי הנובל שקיבלו אזרחיה בעשור האחרון בתחום

המדעים. חמשת הפרסים שניתנו לישראלים בולטים במיוחד לנוכח היקף האוכלוסיה הקטן. במקום הראשון נמצאת ארצות-הברית עם 53 פרסים, אחריה בריטניה עם תשעה, גרמניה עם שישה, יפן עם שישה, ישראל עם חמישה, צרפת עם ארבעה, אוסטרליה עם שלושה, ורוסיה עם שניים. שוויץ, בלארוס דרום-אפריקה, סין, ניו זילנד, שבדיה, סינגפור ונורבגיה זכו בפרס אחד בלבד.

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

[חזרה](#)